

Věčná

1474-1
Šažečok Václ.
Lukavec 40
p. Lovosice

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

Ročník V. — Číslo 28

V Zateci dne 23. června 1950

Cena 3 Kčs

Slovanský den

Slavný Děvín při vtoku Moravy do Dunaje bude 2. července — už po šesté — opět dějištěm Slovanského dne, který se bude letos konat pod heslem „Se Sovětským svazem za mír a přátelství mezi národy“. Bude to především velká manifestace všeho slovanského lidu za mír. Protože také letos budou Slovanskému dni přítomni uprostřed desetitisíců slovenského lidu nejen čelní představitelé Československého státního života, ale i zástupci ostatních slovanských národů a také zemí lidových demokracií, bude to mocný projev vůle všech národů střední Evropy, zesílit boj za světový mír a ještě rozhodněji se postavit proti imperialistům a proti podněcovatelům nové války.

Až dosud býval Slovanský den na Děvíně přehlídkou úspěchů slovanských národů na poli praktického prohlubování vzájemnosti a spolupráce na principech marx-leninismu-stalinismu. Letos si na Děvíně znovu před tvář celého světa ověří, že patří k sobě, znovu utuží přátelství a bratrství slovanských národů a to už nikoliv — jak tomu bylo ještě nedávno — vyznáváním romantických snů, ale opravdovou shodou a těsnou, svornou a plodnou spoluprací ve všech oborech života. A ještě víc: tuto svou jednotu a sílu dávají slovanské národy do služeb celosvětového úsilí o zachování míru.

Průkopníci slovanské myšlenky a vzájemnosti prorocky předvíдали progresivní úlohu Slovanstva, kterou budou slovanské národy hrát, až budou moci žít svobodně uvnitř i navenek a pro níž mají dobré předpoklady a podmínky svou početností, dynamikou, živelností a fyzickou i duchovní nevyčerpaností. Předpovědi proroků slovanské myšlenky a vzájemnosti se splnily v současné době díky mohutnému, vítěznému Sovětskému svazu, protože bez prvního socialistického státu v historii lidstva by nebylo ani svobody a státní samostatnosti slovanských národů. A byla to právě socialistická národní a národnostní politika SSSR, která místo starého slovanského romantismu nastolila střízlivou, konkrétní, ale pro všechny užitečnou politiku slovanské spolupráce jak uvnitř mezi sebou, tak s ostatními demokratickými, socialistickými a po-

SVAZ ČECHŮ Z VOLYNĚ

pořádá ve dnech 1.—4. července 1950 v Novém Malíně na Moravě u příležitosti vzpomínkových oslav 7. výročí tragedie Českého Malína na Volyni.

3. OLYMPIADU

lidového umění a tvorby volyňských Čechů

pod heslem: „V míru a budování je šťastný zítřek národů!“

Tato olympiada lidového umění a tvorby je závěrečným kulturním podnikem volyňských Čechů a zároveň propagací lidového umění bratrských slovanských národů — ruského, polského a ukrajinského — v jejichž středu volyňští krajané žili dlouhou řadu let.

Pořad olympiady:

Neděle 2. července:

- 10,00 hod.: Panichyda u pomníku obětem Českého Malína v Novém Malíně.
- 13,00 hod.: Vyřazovací soutěž jednotlivců v sále sokolovny.
- 20,00 hod.: Vyřazovací soutěž souborů v sále sokolovny.

Pondělí 3. července:

- 14,00 hod.: Vystoupení vítězů 3. olympiady v sále Národního domu v Šumperku.
- 20,00 hod.: Vystoupení vítězů 3. olympiady s udílením cen a diplomů ve Slovanském domě ve Šternberku.

Úterý 4. července:

- 14,00 hod.: Vystoupení vítězů 3. olympiady v Hankově domě ve Dvoře Králově.

Předprodej vstupenek na vyřazovací soutěž v Novém Malíně a vystoupení vítězů v Šumperku je u místní jednoty SBS v Novém Malíně; na vystoupení ve Šternberku u okresní odbočky SCzV ve Šternberku, Partyzánská ul. č. 1.

Srdečně zveme naše krajany z Moravy a místní veřejnost k hojně účasti.

krokovými národy a státy světa.

Poslání tohoto nového slovanství formuloval J. V. Stalin v březnu 1945 právě při jednání s představiteli Československa: Nové slovanství hlásá dobrovolnou spolupráci na společných úkolech, při čemž každý slovanský národ a stát spravuje si své věci podle vlastního přání a možností a nikdo druhému nic nevnučuje. Tak se Slovanstvo stává velkým mírovým čini-

telem evropským i světovým, činitelem, který nemá útočných snah, chrání však přitom vlastní národy proti možným útokům druhých.

V tomto duchu bude probíhat i letošní Slovanský den na Děvíně jako mohutná manifestace jednotné mírové politiky slovanských národů. Bude ovšem zároveň projevem jejich pevného odhodlání; za mír bojovat a vítězně ho vybojovat!

Příprava žní

Zájem zemědělců a celé veřejnosti se nyní již obrací k nastávajícím žním. Dosavadní počasí přálo příznivému vývinu obilovin a nenastanou-li ještě v dalších týdnech nějaké zvlášť nepříznivé okolnosti, lze počítat s dobrou sklizní, která by mohla mít i lepší výsledek než sklizeň loňská.

V krajích konají se již horlivé přípravy, které mají zajistit hladký průběh žní, dobrou organizaci žňových prací a rychlý průběh výmlatů, výkupu a svozu obilí. Jde při tom nejen o technické zvládnutí sklizňové kampaně, jde také o to, aby letošní sklizeň probíhala v duchu budovatelského přínosu našeho zemědělského lidu k posílení zásobování našeho lidu a tím k posílení mírové výstavby našeho státu.

Pokud jde o pracovní zvládnutí žňových prací, lze již bezpečně říci, že je plně zajištěno i při značně sníženém nároku na pomoc brigádnických sil, jichž bude zapotřebí jen v některých krajích na státních stanicích. Proti loňskému roku se ještě výrazněji uplatňují pokroky, které byly učiněny v organizaci zemědělské práce jak pokud jde o lidské síly tak i pokud jde o stroje. Na státních stanicích zajišťuje většinou organizace práce v četách daleko větší výkon a pružnější postup. Koncentrace těžkých mechanizačních prostředků u Státních strojních stanic dovoluje letos velkorysejší a zároveň úspěšnější jejich nasazení zejména také ve prospěch malých a středních zemědělců, u nichž se dříve průběh žňových prací nejvíce zpoužďoval. Do letošních žní vstupuje také daleko více jednotných zemědělských družstev, která při nejmenším organizují společný pracovní postup na polích, pokud nepřešla již při osevu na traťové hospodaření. Všechny tyto pokroky podstatně snižují špičkové nároky na pracovní síly a dávají možnost zkrátit dobu sklizně.

Zároveň s přípravami na žně musí však postupovat také příprava na výmlat a na výkup obilí. Výkup musí být v zájmu našeho zásobování proveden v době co nejkratší a proto budou uvědoměti zemědělci nejlépe plnit své smluvní závazky, budou-li organizovat společné výmlaty a společný svoz obilí do družstevních skladů. Výkupní aparát hospodářských družstev je instruován, aby postupoval nebyrokraticky a iniciativně, aby byl v neustálém styku s vesnicí a aby dovedl také svou kontrolní činnost zajistit plnění kontrahovaných dodávek ze strany zemědělců. Celá naše veřejnost, všichni pracující lid bude letos s největším zájmem sledovat průběh a výsledek žní, neboť jsou si vědomi toho, že právě tento výsledek bude rozhodovat o tom, jak rychle bude možno odstranit poslední zbytky lístkového systému v našem zásobování.

Nový Malín se připravuje na 3. olympiadu

Středem pozornosti našeho krajan-ského dění je teď 3. olympiada lidového umění a tvorby vol. Čechů — závěrečný kulturní podnik SCZV, který právem zasluhuje podpory celé naší krajan-ské veřejnosti. Od 2. července, kdy olympiada začne, dělí nás již jenom několik dní. Čas kvapem letí a proto se všude konají poslední přípravy. Soubory i jednotlivci opakuji a zdokonaluji svůj přípravný pořad. Na ústředí v Žalci se třídí přihlášky, piší oběžníky s posledními pokyny, vyřizují formality a spousta jiné práce zdánlivě drobnější, ale stejně důležité je denně na pořadu.

Nejvíce ale každého zajímá, jak to vypadá v místě, kde se olympiada bude konat.

Tož, Nový Malín...

Přesednete-li v Zábřehu do vlaku, jedoucího směrem na Šumperk, poznáte, aniž ovládáte zeměpis, že jste na Moravě. Lidičky si „povídají“, že by mohlo pršít, že včil vůbec neprší. Tak po hanáckó to natahojó.

Vychýlíte-li se pak z vlaku, ovane vás vůně zrajících klasů, schnoucího sena, a čím více se blížíte k Šumperku, cítíte příjemnou vůni lesů, tvořících modré pásy na okolních vrších. A vydáte-li se pak ze Šumperka na cestu do Nového Malína silnicí, budete se plát na blízkém rozcestí kudy se jde do Malína. K vašemu překvapení dostanele odpověď že

už jste v Novém Malíně. Vaše překvapení tím ale nekončí: jdele ještě dvacet minut vesnicí a ještě chvíli byste museli přídát, kdybyste chléb dojíti na konec. Takový je tedy Malín, obec, která se stala domovem krajanů z Českého Malína na Volyň a která bude za několik dní dostaveníčkem volyňských krajanů z daleké široka. Leží v rovině, mírně skloněná k severu. Stavby, na nichž je stále patrný německý původ, tonou v zeleni zahrad, jak tomu bylo na Volyň. Na dvorech se často setkáte se zeleným trávníkem a u stavení ani kaktusy nechybí. A i celé okolí víc pomíná Volyň. Bujné lány obilí stíhají se ve slunečních paprscích. Vrchy Hrubého Jeseníku na jihu tvoří jenom krásné pozadí k tomuto obrazu kraje.

Přípravy na olympiadu jsou již v plném proudu. V neděli dne 18. t. m. konala se v Malíně za účasti zástupců z ústředí ze Žalce a zástupců ob- boček SCZV na Moravě porada, na které bylo prodebatováno technické provedení olympiady. Krajané Políšek, Holomíček, Vetelský, Verma, Krámský, Uhlíř, Re a Zeman byli zvoleni do komise, která má na starosti zajištění hladkého průběhu celé akce v Novém Malíně. Všichni krajané v Novém Malíně slíbili spolupráci a věříme proto, že tento náš poslední velký kulturní podnik splní své poslání ke vši spokojenosti.

Špatný příklad obce Čejkovic na Žatecku

Dne 10. června t. r. byla vyzvána tereznická posádka žateckým ONV, aby pomohla místnímu obyvatelstvu obce Čejkovic, která byla značně poškozena větrnou smrští, k vybudování zničených objektů.

Vojáci, kteří byli připraveni pomoci postiženému obyvatelstvu a kteří si byli vědomi toho, že tím také pomáhají sobě, poněvadž jsou příslušníky lidově demokratické armády, byli velmi zklamáni při příchodu do jmenované obce.

Chování některých obyvatelů působilo na vojiny tak, jako by mnozí hospodáři neměli zájem na znovuzřízení postižených chmelnic a zničených objektů.

Sám předseda MNV svým vlažným chováním nepřispíval k výstavbě, své polnosti neudrzuje v řádném stavu a své funkce v lidové správě neplní. Místní obyvatelstvo je si málo vědomo toho, co znamená chmel pro naši lidově demokratickou republiku.

Charakteristické pro jmenovanou

obec je prohlášení jednoho majitele chmelnice — „kdyby mě to nebylo nařízeno, ani bych to nestavěl.“

Vojáci byli svědky toho, jak nevětrně se zachází s hodnotami, které stát světil místnímu obyvatelstvu. Značné množství hospodářských strojů se nachází v neutěšeném, desolátním stavu. Je vidět, že si zde málo vzali k srdci výzvu soudruha ministra Ďuriše, aby každý co možná nejlépe a nejracionálněji hospodařil na svých pozemcích.

Vojiny svůj úkol splnili za pomoci odborníků z chmelařského družstva v Žatci, kteří ochotně radou a prací přispívali při znovuvybudování.

Jednání místních občanů se pomě- kud změnilo k lepšímu po společné schůzi za přítomnosti poslance Inne- mana.

Čejkovičtí měli by si vzít příklad z mnoha okolních JZD a zapojit se do socialistické soutěže.

Vojín Hora Ladislav
Terežín, psch. 13/C

Úhrada za majetek zanechaný na Volyni — žádost o 50% zálohy

Svaz Čechů z Volyně zastal úřadu předsednictva vlády v Praze žádost tohoto znění:

„Úhrada za majetek zanechaný na Volyni je posledním dosud nevyřešeným důležitým problémem souvisejícím s reemigrací vol. Čechů, provedenou v r. 1947 na základě Dohody o právu opce a přesídlení mezi ČSR a SSSR ze dne 10. 7. 1946. Otázka úhrady za zanechané nemovitosti, penize a obligace státních půjček je předmětem každodenního zájmu a stálých dotazů a intervencí volyňských Čechů na Svazu Čechů z Volyně v Žatci. Je rovněž zdrojem různých dohadů a nespokojenosti zvláště za těch okolností, kdy reemigranti z Volyně jsou nuceni platit za přidělené jim zemědělské usedlosti a rodinné domky příslušné splátky.

Podle zpráv našeho zástupce v Praze skpt. ing. Jar. Kozáka je tato otázka mezi ČSR a SSSR částečně řešena tím, že ČSR vlastně již značnou část této úhrady obdržela a to především ve formě majetku, který na východním Slovensku zanechali Ukrajinci, přesídlivší v r. 1947 do SSSR a také jinak.

Svaz Čechů z Volyně dovoluje si proto požádat úřad předsednictva vlády, aby volyňským Čechům bylo vyplaceno 50% zálohy na jejich pohledávky a to jak za zanechané nemovitosti tak za penize a obligace státních půjček složené u smíšené čs.-sovětské přesídlovací komise na Volyni.

V této souvislosti uvádíme, že Národní pozemkový fond při ministerstvu zemědělství povolil vol. Čechům — přidělcům zeměd. usedlostí v pohraničí v r. 1949 odklad běžných splátek s tím, že tyto budou kryty jejich pohledávkami na majetek zanechaný na Volyni. Vzhledem k tomu značná část této požadované zálohy bude použita na zaplacení příslušných přidělových splátek NPF.

Finanční situace reemigrantů—vol. Čechů je poměrně velmi špatná a kladné vyřízení našeho jistě oprávněného požadavku by značně přispělo ke konsolidaci jejich hospodářských a existenčních poměrů.

Prosíme, aby úřad předsednictva vlády zaujal k naší žádosti kladné stanovisko a pověřil kompetentní místa jejím vyřízením.

Svaz Čechů z Volyně žádá o sdělení nynějšího místa pobytu těchto osob:

Anděl Rostislav, nar. 1919 Moldava, posl. bydl. Moldava, Braun Vladimír, 1918 Volkovyje, p. b. Volkovyje, Bohatý Bohumil, 1924 Libánovka, p. b. Libánovka, Bača Josef, 1918 Kurdybaň, p. b. Kurdybaň, Beránková Evženie, 1925 Šepetovka, p. b. Šepetovka, Báčová Anna, 1919 Korablišťe, p. b. Korablišťe, Coufal Josef, 1910 Dědkovice, p. b. Rovno, Černý Jaroslav, 1908 Moštěnice, p. b. Moštěnice, Čapek Václav, 1922 Moldava, p. b. Moldava, Dědek Václav, 1921 Malovaná, p. b. Malovaná, Dvořák Josef, 1908 Čechohrad, p. b. Melitopol, Dušek Josef, 1927 Curkov, p. b. Curkov, Filip Josef, 1886 Přepeř, p. b. Berezno, Fiala Viktor, 1906 Kochanka, p. b. Kochanka, Faltys Karel, 1925 Čechohrad, p. b. Čechohrad, Hamáček Václav, 1919 Dembrovka, p. b. Dembrovka, Hruška Karel, 1922 Komarovka, p. b. Komarovka, Hruška Jakub, 1904 Komárovka, p. b. Komárovka, Horník Vladimír, 1923 Noviny, p. b. Noviny, Hajný Jaroslav, 1914 Libánovka, p. b. Libánovka, Hlavatý Mikuláš, 1920 Mirohošť, p. b. Mirohošť, Holubiček Antonín, 1909 Malovaná, p. b. Malovaná, Hetflajš Antonín, 1922 Kurdybaň, p. b. Kurdybaň, Hlaváček Vladimír, 1916 Čudnov, p. b. Berestečko, Chalupník Jan, 1901 Čechohrad, p. b. Melitopol, Jírová Marie, 1924 Teremno, p. b. Teremno, Jona Václav, 1903 Libánovka, p. b. Libánovka, Jiránek Miroslav, 1928 Straklov, p. b. Straklov, Jačík Filip, 1925 Chomout, p. b. Chomout, Jirkovský Mikuláš, 1923 Volkov, p. b. Volkov, Krauzza Vladimír, 1912 Ulbárov, p. b. Mirohošť, Kunášek Antonín, 1921 Libánovka, p. b. Libánovka, Kendík Emil, 1902 Niva Hubinská, p. b. Niva Hubinská, Král Jaroslav, 1910 Straklov, p. b. Straklov, Kozák František, 1901 Teremno, p. b. Luck, Kovalčuk Václav, 1916 Kopče, p. b. Kopče, Kuchynka Antonín, 1916 Cherson, p. b. Dubno, Koutecký Karel, 1899 Michalovka, p. b. Michalovka, Křesina Josef, 1925 Kurdybaň, p. b. Kurdybaň, Kučera Jindřich, 1923 Kupičov, p. b. Radoviče, Licimberk Jaroslav, 1908 Dlouhé Pole, p. b. Dlouhé Pole, Matuševský Vladimír, 1921 Český háj, p. b. Český háj, Mazánek Antonín, 1898 Staromylsk, p. b. Rovno, Mervinský Antonín, 1909 Volkov, p. b. Volkov, Malý Josef, 1920 Zdobunov, p. b. Zálesí, Miller Vladimír, 1919 Kopče, p. b. Kopče, Miller Evžen, 1920

Kopče, p. b. Kopče, Málek Leon, 1912 Velký Žitin, p. b. Rovno, Mašovský Antonín, 1907 Šestakov, p. b. Chomout, Prokúpek Jaroslav, 1912 Luck, p. b. Luck, Bajerová Marie, 1921 Libánovka, p. b. Libánovka, Pajer Vladimír, 1924 Libánovka, p. b. Libánovka, Pažout Konstatin, 1923 Novostavce, p. b. Novostavce, Poliščuk Metoděj, 1910 Luck, p. b. Luck, Pajer Josef, 1922 Bocánovka, p. b. Bocánovka, Regentík Miloslav, 1908 Novožukov, p. b. Mirotin, Rozenkranc Rudolf, 1895 Zlenice, Rudenková Naděje, 1921 Straklov, p. b. Straklov, Strnad Jakub, 1926 Komárovka, p. b. Komárovka, Slajs František, 1914 Komárovka, p. b. Komárovka, Sláma Josef, 1910 Mirotin, p. b. Český háj, Sedláček Vladislav, 1911 Ozerany, p. b. Libánovka, Skřivánková Věra, 1923 Straklov, p. b. Straklov, Sarajeva Anna, 1926 Malovaná, p. b. Malovaná, Šrámek Václav, 1911 Zvinohorodka, p. b. Rovno, Šorma Václav, 1917 Libánovka, p. b. Libánovka, Tlustý Vladimír, 1926 Moštěnice, p. b. Vilhelmovka, Tlustý Josef, 1921 Vilhelmovka, p. b. Vilhelmovka, Vokráčka Dominik, 1909 Teremno, p. b. Teremno, Vlk Jaromír, 1902 Vanovice, p. b. Lipenc, Vedral Josef, 1923 Senkevičovka, p. b. Senkevičovka, Verner Josef, 1898 Moldava, p. b. Zdobunov.

Budujeme sociální fond

Na svatbě kr. Karla Provazníka se sl. Marií Vitákovou, konané dne 11. 6. 1950 ve Strupci bylo vybráno z podnětu Mikuláše Olivy a Josefa Fencky 1.040 Kčs na sociální fond a 430 Kčs na tiskový fond. — Při této příležitosti vyslovujeme všem štědrým dárcům srdečné poděkování a novomanželům co nejpříměji blahopřejeme!

Na křtinách u br. Mikuláše Šutery v Měcholupech čp. 104 dne 11. června t. r. bylo vybráno 700 Kčs na soc. fond. — Přejeme malému Jiříčkovi hodně zdraví a všem dárcům vyslovujeme srdečný dík.

Jiří Bílek, Vlkýš čp. 1, okres Stříbro, zaslal na sociální fond sbírku v částce 2.600 Kčs. — Co nejsrdečněji děkujeme!

Vojtěch Jiroušek, Lovosice

1950. 6. 12.

Antonín Špatenka

24. pokračování.

Průkopnická vesnice

Druhou obecní budovou v Moskovštíně byl obecní dům, který byl postaven v roce 1926 dobrovolnou sbírkou. Tento dům sloužil všem spolkům, k pořádání schůzí, divadel a zábav, dále pak v něm bylo uschováno hasičské nářadí a dům byl pak odevzdán hasičskému spolku. Ten si pak z čistého příjmu pořizoval hadice, pumpu a jiné potřebné nářadí.

Třetí věc, která byla postavena, byl v roce 1928 pomník padlým ve světové válce. Pomník byl postaven u příležitosti desetiletého trvání Československé republiky a to na popud Antonína Špatenky, legionáře a vojáka od Zborova a učitele Bedřicha Sebesty.

Obyvatelé Moskovštiny se všemožně snažili, aby vesnici přivedli do takového stavu, jako byla před válkou, ba chtěli ji mít ještě lepší. Organizovali spolky, utvořili v obci rolnický kroužek, který byl velmi podporován polskými úřady.

Zaváděli si chov jen dobrých dojníc, slepice jen vskutku dobré nosnice a jiné věci zlepšovali.

Roku 1929—1930 postavili a založili si obecní družstevní mlékárnu „Jitřenku“, do níž okolní vesnice ať již české, ukrajinské, nebo polské, odváděly mléko na zpracování másla a sýra.

V únoru roku 1931 byla pak založena obecní kampaňka, kterou nazývali „Kasa Stefčika“. Prospívala velmi dobře a to jak obci, tak i okolí.

Téhož roku založeno bylo konsumní družstvo, které však se právě setkalo s hospodářskou krizí. Ale po třech letech se i toto v obci dobře uplatnilo.

Během deseti let pilné práce dosáhla vesnička, válkou úplně rozbořená, pěkného vzhledu. Všichni na ni byli hrdí a měli ji rádi. Ve vesnici bylo 32 úhledných statků. Téměř na každém byla cedulka, neb nápis, že je tam nějaký činitel toho, nebo onoho spolku. Ne nadarmo mezi sebou žertovali: „hodíš kamenem a zasáhneš předsedu.“

Česká menšina docílila také zástupce do polského sněmu a byl jím zvolen Vladimír Meduna z České Mirohoště.

Obec Moskovština patřila pod okresní město Mlýnov. Tento okres čítal na 25 tisíc obyvatel a mezi nimi bylo několik tisíc Čechů. Tím se také docílilo, že bylo několik mužů přijato na okres (gminu) k vyřizování různých okresních záležitostí. Z Moskovštiny byl přijat Vladimír Vintera a Václav Louda, který byl pro své schopnosti zvolen předsedou (vujtem) celého okresu, na což byla vesnička hrdá.

Tak obyvatelé Moskovštiny se činili, zakládali organizace a družstva, neboť věřili, že jen v organizaci a v kolektivu je síla. Byli vskutku podnikaví, o čemž svědčí také tato příhoda.

Dva mladí hospodáři jeli jednou do mlýna v sousední vesnici Máslece. Když tam přijeli, zjistili, že mlýn má být zastaven, stroje rozebrány a odvezeny. Mladí hospodáři si uvědomili, jaká by to byla pro obyvatele velká škoda, kdyby byl mlýn zrušen. Poradili se mezi sebou, vešli do mlýna a pozdrželi likvidaci 2 hodiny. Zatím jeden se radil s hospodáři v této vesnici, druhý se rozejel tryskem domů a tam pověděl sousedům o čemž běží.

Za necelou půlhodinu odvázel si všechny peníze, které měla kampaňka na hotovost. Ve mlýně spolu s místními hospodáři proplatil dluh německé firmě,

mlýn zachránil a tak se souhlasem válého soukromého majitele stal se tímto dnem tento mlýn mlýnem družstevním.

Jelikož o to měla největší zásluhu vesnička Moskovština, byl i předsedou družstevního mlýna zvolen jednohlasně podář z Moskovštiny Antonín Linha, který družstevnictví dobře rozuměl. V tomto družstevním mlýně podílelo 1.000 členů a byl dokonce i vysvětliv. Při tomto obřadu obdržel současně i podář Antonín Špatenka čestný diplom za vzorný chov vepřů.

Čas letěl a pozvolna se situace počala horšit. Hospodářských produktů byl nadbytek a odbyt malý. V hospodářství se již nevyplácelo ani pěstování chmelu, neboť i jeho cena klesla a tak se někteří ani neotrhlávali, odřezával se celý na zemi a páčil. Mnoho chmelnic se rávalo a jen některý hospodář, který mu chmelu velkou zálibu, si chmelnice ponechal.

Také hospodář Antonín Linha z Moskovštiny nic nedbal, že mu chmelnice nevynáší, ba, že na ni doplácí. Bylo by mu zde dobře vyplatilo pěstování repy, ale od toho zase pro velkou vzdálenost vesnice od nádraží upustili.

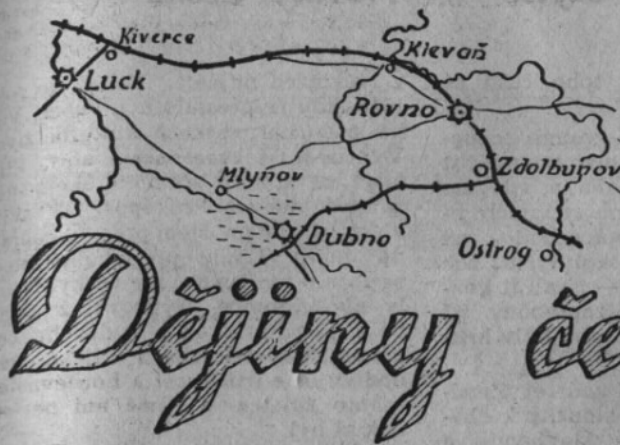
Hospodáři ve vesničce stále něco vymýšleli a tak nakonec zavedli si pěstování tabáku. Obdrželi k tomu od státu povolení. Velký příjem z toho sice neměli, ale zase muži ušetřili na kouřku, neboť jim zůstalo dostatek tabáku.

Ve stálém shonu a práci si ani neuvědomili, že na západních hranicích polsko—německých připravuje se opět válka. Sice již delší čas sledovali zprávy v časopisech „Kurýr Krakovský“ za řeckovy vlády, že Poláci dosti hrubě štvou proti Československé republice, ale nevěnovali tomu pozornost, až to počali pociťvat od Poláků sami na sobě.

Pokračování

Školní budova v Moskovštíně

Dějiny české Volyně

20. pokračování.

Dr. J. Folprecht

Nebyla přece tak příliš daleko od kulturních středisek tohoto ruského a polského kraje, které se mohly přece už v polovici min. století leccím pochlubiti západní Evropě! I Čechové musili dlouhá léta pracovat na polích, materiálně se zabezpečovati, aby, jsoouce dosti krajansky silni, mohli se věnovati duševnímu povznesení. Měli v r. 1891 českých škol 24, ale ty jim stát zrušil. Německých škol bylo v r. 1908 na Volyni 285 s 5.357 žáky a 4.654 žákyněmi. Středních škol bylo v r. 1906 ruských 9 s 3.226 žáky a 5 dívkách s 1848 žákyněmi, ostatních ruských škol všech druhů bylo tehdy 2.303 se 133.507 žáky (z toho 30.826 žákyň).¹

Význam českého hospodaření

Hrdinská hospodářská doba volyňských Čechů vyplývá přímo ze všeobecných dějin jejich, nastíněných na počátku našeho pojednání. Tato doba vysvětluje nejen dějiny samy, nýbrž i jejich obecně lidový vynikající charakter, jejich povinnosti k prostředí, v němž pracovali, a na neposledním místě jejich velký význam hospodářský, který snad objektivně nebude nikdy řádně doceněn těmi národy, mezi nimiž Čechové žili.

Mnoho věcí nutno však ještě připojiti, abychom doplnili aspoň v nejhustších rysech jejich hospodářský život.

Jejich poměrně velmi rychlé vyniknutí hospodářské v počátečním půldruhém roce, kdy se vůbec nikdo na Volyni o ně nestaral a kdy vlastnosti tohoto prostého, téměř nijak neškoleného českého pracujícího lidu vykonaly přímo zázraky — musili překvapovati vládní vrstvy ruské, neboť i pro západní poměry tato tak krátká doba práce mohla se pochlubiti výsledky přímo nadlidskými, hrdinskými.

Jaké to byly vlastnosti, které přivodily tyto krásné výsledky? Tvrdí-

váme sami o sobě, že se vždycky my Čechové osvědčujeme nejlépe v začátcích své práce, že máme v sobě charakter impulsivní, který s nadšením počíná a s podivuhodnou lehkostí překonává přísloví, že každý začátek je těžký. Jakoby tato fráze pro Čechy neplatila. Zdoláváme skoro vždy prvě obtíže s mladicky nadějnou bujarostí a vzbudili jsme jak v husitských válkách, tak v dobách svého obrození podiv všech svých sousedů a dovedeme také ve sportu v počátcích se domoci překvapujících a udivujících úspěchů.

Není to vždy únava, která je příčinou toho, že naše počáteční velké úspěchy nejsou sledovány stejnoměrným pokračováním, nýbrž je to jakési přirozené sebeuspokojení nad vykonanou prací. Toto sebeuspokojení také cítí žádost, aby se okolí podívalo tomuto českému junáctví, asi jako když slovácký šohaj se ve svém rozjaření postaví směle proti celé hospodě, nedbá nebezpečí ani přesily a vyžene svou odvalu až na ostří nože. A potom se dává obdivovati za to, co by byl dále mohl vykonati, čím by i dále ještě mohl své druhy udiviti, kdyby byl — vydržel.

I u volyňských Čechů bylo ono první pracovní uslechtilé úsilí a nad poměry vynucené furianství, nesmírně plodné a pro celou zemi užitečné a blahodárné; obdrželo zasloužený podiv svého okolí nad vykonanou prací, zarylo se s největší horlivostí i do věcí ideových, náboženských a kulturních, ale zde potom v kolektivu ztratilo tu soudržnost a solidaritu, kterých je potřebí k pokračování a prohlubování.

Práce se zanicením

Pohřichu se projevila tato česká vlastnost i v hospodářských věcech českých na Volyni. První vývody z ničeho, opravdové tvoření v kraji, který neměl při své polodivoké a nepěstěné kráse nic mimo naději na rolnickou úrodu, jež byla skryta v močálech a lesích skoro nedotčených,

kraj nesevřený, pohádkově volný a celkem plochý, který sliboval sice dobrou obživu při obětavé práci, ale který při pomýšlení na hospodářský obchod a průmysl ihned zklamal pro svou odloučenost od světa a nedostačinnost cest a silnic i drah. Kraj obydlený primitivně nenáročnými sedláky ukrajinskými a polskými, mezi nimiž ani Žid se téměř nedovedl vyšinouti ze zemljanek a primitivnosti v polovině předešlého století. Tento pracující český lid měl tuto těžkou práci velmi dobře v průhledu.

Maloruskému domácímu lidu jevil se český osadník jako pán, hodně často odlišný od pána polského. Už jejich postroj koňský a nezvykle vysoké vozy vzbuzovaly u nich jako u každého venkovana nedůvěru. A jejich nářadí domácí a hospodářské, jim naprosto neznámé, působilo u domácího obyvatelstva dojem exotičnosti. Ale vzájemná venkovská závislost a potřebnost brzy zahnalý rozpaky a počáteční poměr se vyvinul pěkně.²

Není pochyby, že tento český lid šel za lepším bydlím, neboť jeho postavení ve vlasti bylo málo nadějně fyzicky i mravně, jak se o něm rozšiřujeme jinde. Ale chtěl také pomoci lidu slovanskému na východě a ve svém zanicení pro Slováky, zvláště pro Rusy, přijímal vyzvání k přechodu na Volyni tento lid se stejným nadšením, jako první český kněz volyňský Hrdlička, měl-li opravdové ideové důvody rozhodl se nakonec k svému poslání snad ještě více z důvodů slovanských než náboženských.

Nemohli však čekat, že jim bude porozuměno; věděli, že mohou spo-
léhat jen na sebe a na svou práci.

(Pokračování)

¹ V. Olič: Dějiny českého vystěhovalectví na Rus. Kyjev 1908.

² Na jiném místě ukazujeme, jak jiné příčiny přesídlení Čechů se uplatnily.

Popisy českých osad na Volyni — Noviny České

I. pokračování.

První starostí — když již byli zajištěni existenčně — byla škola. Mládež vyrůstala po celých sedm let bez školy a v důsledku toho hrozil analfabetismus. Rodiče sami je učit nemohli, protože přednější byla existence.

Půda, koupená sice levně, nebyla zrovna všude nejlepší. Zakoupené pozemky, i když byly odstraněny pařezy, křoví a trní, dlouho ještě zarůstaly pýrem a jinými plevely. Prvých 17 morgů čistého pole, které byly zakoupeny v úhrnné koupi, bylo zanedbáno. Po mnohá léta nebyly tyto pozemky vůbec hnojeny a stejně tak pteorávány. Místní obyvatelé, kteří tuto půdu obdělávali, neznali ještě pluh. Orali t. zv. „rálem“. Je to usekaný fidel, z něhož vyčníval suk, na tom se špičky zaostřily a tím se pak pole rozrývalo. Nejčastěji se také rálo dělalo z dubu nebo z habru. Vláčelo se roštim. Obilí žali srpem a někde ho také vytrhávali i s kořeny. Suché obilí pak svezli, roztlali na tvrdší podklad, doprostřed zarazili kůl, k němuž byl přivázán kůň. Koně pak popoháněli a ten kruhovým obíháním obilí vydrolil. Jiné čištění obilí než na větru nebylo známo. Takto připravené obilí se pak mlelo na t. zv. žornách. Jsou to dva naostřené kameny na sobě, mezi nimiž je obilí drceno. Jak z takové mouky vypadal chléb, nedovedeme si dnes už ani představit.

S příchodem Čechů nastaly v polním hospodářství radikální změny. Češi mlátili cepy. (Při mláčení v šesti, či osmi, byl vydáván rytmický zvuk a domorodci si říkali, že Češi ve své hudebnosti jdou tak daleko, že i při mláčení hrají). Skarczewský nechal záhy po příchodu Čechů vystavět mlýn. Byl sice primitivní, ale lepší než žorna. První český mlýn si pronajal Václav Šašek v Malé Dorohostaji a tam se pak jezdilo mlít. První mlátičku měl Svítek Vladimír, ovšem ruční. Obilí se však čistilo také na větru. První „fofráček“ si udělal Jan Kvarda. První mláčení „žentourem“, do kterého byl zapřažen koňský potah, bylo zřízeno u Vladimíra Svítka. Primitivní „žentour“ mu udělal Šefl.

Název obce: Poněvadž se přistěhovalci usadili v tomto Věším údolí, začaly úřady tuto novou osadu také tak jmenovat. Osadníkům se toto jméno nelíbilo a museli několikrát jeti do České volosti v Dubně, aby osada byla přejmenována na Noviny. Jméno to si odvodili od slova „novina“, které v tomto případě znamenalo nové místo (vykácená půda v pralesi). Tak se obec jmenovala do roku 1921. V tomto roce byla vystavěna v témže okrese u Dobrjatina nová obec, které bylo dáno stejné jméno. Pro rozlišení těchto obcí daly úřady první obci pří-

davek „České“ a od toho času se psaly Noviny České.

Škola: Občané byli velmi znepokojeni tím, že jejich děti neumí číst a psát. Mládež se ženila a vdávala negramotná. Někteří občané měli o všem názor jiný: „Z práce budou mít děti živobytí a co ze školy? Nač zde v tom pralesi škola?“ — říkali ti konservativní. Děti byly zapřahány již v útlém mládí do práce, aby byly brzy samostatné.

Pokrok se ale nedal zadržet. Zemljanky, které až dosud sloužily k obývání, byly vystřídány stavbami na povrchu. Baráky se stavěly z dřeva (kulatin) v podobě t. zv. srubů. Jiní řezali kulatinu na špalíky, ty pak ukládali na sebe a místo malty používali čisté hlíny. Pokrývalo se slámou. Okna u takových staveb byla malá; jednak z důvodů bezpečnostních a také proto, že sklo bylo drahé a nebylo k dostání.

S hmotným pokrokem pak sílila myšlenka založení školy. Většina občanů se vyslovila pro vyučování a ti ostatní se museli podrobit. Tomu nejnějnějšímu t. j. psát, číst a počítat se začalo vyučovat r. 1877. Prvním učitelem byl spoluobčan Švácha, který se do obce později přistěhoval. R. 1879 vyučoval občan Říha, který se brzy odstěhoval do Ulbárova. R. 1881 vyučoval krajan Šrámek a teprve r. 1883 dostaly Noviny učitele s potřebným učitelským vzděláním. Byl jím Alois Jirásek. Za jeho působení žila osada velmi kulturním životem, vlivem kterého obec byla vyvýšena v poměru k sousedním obcím. Jirásek byl sirotek. Matka z něho chtěla mít kněze. Byl proto na školách, ale něčím se proěkl „proti císaři pánu“ a musel z Čech utéci. Z Dubna ho do Novin přivezl Svítek František, toho času nejbohatší rolník v obci. Jirásek vyučoval v Novinách do roku 1877. Odešel pak, jsa želen všemi občany, do Moldavy. Jeho odchod byl spojen se svatbou. Dožil se ale potom zklamání v manželství. Uchýlil se ve své bolesti k alkoholu, kterému také podlehl. Byla ho šhoda. Takových učitelů — buditelů Volyni potřebovala.

R. 1877 nastoupil na jeho místo učitel Alexandr Krámský, který vyučoval až do roku 1892. Carská vláda pak školu zrušila a zřídila ruskou jednotřídku (Odnoklassnoje narodnoje učilišče). Do Novin dosadila učitele Fedoseňka. Od toho roku se vyučovalo výhradně rusky. Po něm byl do Novin dosazen učitel Nikolaj Kondratjev, který vyučoval rusky až do r. 1905. R. 1906 byl do Novin přidělen český učitel Vlad. Lapáček. Musel však vyučovat rusky; česky učil jen tajně a měl v důsledku toho časté inspektorské revize. Tento byl učitelem

v Novinách nejdéle. Učil až do roku 1915, kdy se přestalo učit vůbec. Válka přerušila veškerý kulturní život. Vyučovat se zase začalo až r. 1917, když se tohoto těžkého úkolu ujal zajatec jménem Prokopec. Díky svému vlastním schopnostem pracoval opravdu dobře. Tehdy po mnoha letech se začalo vyučovat zase česky. Nebyly ale učebnice. Vyučoval z kalendáře „Čechoslován“, vydaného českým nakladatelstvím v Kijevě. Dnes obdivujeme trpělivost a houževnatost tohoto zajatce, o němž ani nevíme, odkud byl.

R. 1920 dostaly Noviny českého učitele Vlasáka, který sem přišel z Českého Malína. Byl již starší, hodný a „dobrák od kosti“. U občanů došel a značné obliby. Brzy byla k němu dosazena polským inspektorem jako pomocná síla učitelka — Polka. Ta otravovala tohoto starce tak, že by byl přišel o rozum. Sel brzy do pensie. Jeho dvě dcery — Helenka a Libuše — byly také učitelkami. Libuše si pak vzala krajana Hovorku a odešla do Hulče.

Po odchodu učitele Vlasáka se vyučovalo jen polsky. Obec se dožadovala českého učitele. Inspektorát nebyl že nevyhověl obecní žádosti, ale odvolal nakonec i nehodnou, šovinisticko-fanaticky odchovanou polskou učitelku. Obec ji vůbec nezelela, ale byla krajně rozhořčena tímto postupem, jímž bylo v obci vyučování zastaveno. Bylo zapotřebí velkého usilí, než se zase v obci začalo učit.

Za rok po tom byl do obce dosazen český učitel Vilém Pospíšil. Učil češtinu a jako vedlejší předmět polštinu. R. 1936 přišel do Novin v novém školním roce učitel Ficek ze Sedmidub, skutečný vlastenec a dobrý učitel. Za jeho působení obec se zase dožila velkého kulturního rozkvětu jako za dob Aloise Jirásky. Ficek dělal s obcí všechny změny jak je přinesla nedávná doba a snášel s obyvatelemi dobré i zlé. Reemigroval také do ČSR. Velmi často na něj v nejlepší vzpomíná.

Celkem lze říci, že stav školství v obci v prvních začátcích byl krajně neuspokojivý, zejména po stránce technické. Nebyly učebnice, nebyly sešity a nebyla vhodná budova pro školu. R. 1877 krajan Švácha začal vyučovat ve své světničce. Od r. 1879 se vyučovalo ve světnici u Brabců. V roce 1881 koupila obec od krajana Kaufmana místo se stavením, kde se vyučovalo do roku 1894. V tomto roce byla vystavěna za starostování Celestina Milera, nová krásná škola z cihel. V této budově, která byla vhodně umístěna uprostřed obce, se vyučovalo až do reemigrace. Cihly na stavbu si občané vypálili sami.

Pokračování

Д. МЕДВЕДЕВ
Герой Советского Союза

(22 продолжение)

Среди новых партизан, прибывших к нам из Ровно, оказались актеры ровенских театров. Один из них очень хорошо имитировал Чарли Чаплина.

Часов в одиннадцать вечера, когда наши гости уже разъехались по своим отрядам, а концерт все продолжался, ко мне подошел Стехов. Я сидел в первом ряду „партера“, устроенного из бревен.

Стехов наклонился ко мне:

— Дмитрий Николаевич, на минуточку...

Я вышел.

— Только что прибежали разведчики из Берестян, — взволнованно заговорил Стехов. — Туда прибыла крупная карательная экспедиция, с минометами и пушками. Час назад я получил сообщение, что и на станции Киверцы пагружается большой эшелон немцев. Ищут проводников, чтобы с утра идти на нас.

Это не было для нас неожиданностью. Еще недели за две до праздника Кузнецов сообщил, что каратели собираются идти в наши леса и имеют в виду именно наш отряд.

Кузнецов писал:

„Мне удалось узнать, что недавно в Ровно прилетел Кох. Он вызывал к себе командующего особыми (карательными) отрядами на Украине генерала фон Ильгена и приказал в самый короткий срок уничтожить партизанский отряд полковника Медведева.“

В своем кругу генерал Ильген, — писал далее Николай Иванович, — рассказывал, что он затребовал к себе экспедицию под командованием генерала Пипера, которого называют „мастером смерти“. Ильген собирается лично идти на партизан, чтобы „разговорить с ними в их лагере“.

Я постараюсь предоставить генералу Ильгену возможность побеседовать с вами в нашем лагере“.

К письму был приложен план действий. План был рассмотрен и утвержден.

История с предателем Науменко заставляла нас думать, что немцам точно известно место нашего лагеря. Посоветовавшись со Стеховым, мы решили дать бой карателям.

Дождавшись конца очередного номера, я вышел на помост.

— Товарищи! — сказал я бойцам. — Получены сведения, что завтра с утра на нас пойдут каратели. Уходить не будем. Останемся верными своему принципу: с начала разбить врага, а потом уходить!

— Правильно! Ура! — подхватили партизаны.

Я поднял руку, призывая к вниманию.

— Праздник будем продолжать! Несколько человек запели „В бой за Родину, в бой за Сталина“. Песню подхватили все.

Праздничный вечер продолжался еще целый час.

Спать улеглись в полной боевой готовности. Кругом лагеря выставили дополнительные посты. В направлении Берестян выслали пеших и конных разведчиков.

На рассвете прискакал из-под Берестян Валя Семенов.

— Из села к нашему лагерю движется большая колонна немцев! — запыхавшись, выпалил он.

Почти в тот же момент донеслась пулеметно-автоматная стрельба.

В отряде у нас было в этот момент около семисот пятидесяти человек. Я расставил все силы вокруг лагеря, а вторую роту под командованием Семенова отправил в обход и приказал: незаметно нащупать, где находятся артиллерия, минометы и командный пункт немцев, чтобы ударить по ним с тыла.

Бой начался в десять часов утра, а кончился лишь к ночи. Я не помню более тяжелого положения. Немцы наступали большими силами, к ним подходили подкреп-

ления, а у нас было семьсот человек и очень мало патронов...

Шесть часов вечера. Все больше нажимают враги, и уже стрельба приблизилась к самому лагерю. Вышли в бой последние наши резервы — комендант Бурлатенко с группой в пятнадцать человек легко раненых, только что получивших медицинскую помощь.

Мины рвутся в самом лагере. Огромные сосны ломаются и с треском падают. Немцы обступили нас кругом. Бой идет уже семь часов.

Я отдал приказ — запрягать обоз, грузить тяжело раненых и штабное имущество.

И вдруг с той стороны, откуда стреляли немецкие пушки и минометы, мы отчетливо услышали русское „ура“.

Еще не смолкли „ура“, как стрельба, будто по мановению волшебной палочки, прекратилась. Через пять минут снова был открыт огонь из вражеских минометов... но уже по немцам.

Растерянность и паника мигом охватили врагов, они стали бросать оружие, разбегаться.

Что за чудо?

Чуда, конечно никакого не было. Успех боя обеспечила рота Семенова. Она зашла в тыл немцам. Не торопясь, Семенов основательно разведал и установил, где находятся артиллерийская и минометная батареи, узнал, что у карателей три пушки, три балальонных минометов, один десятиствольный миномет и что в двухстах метрах от батареи расположился в палатке их командный пункт.

Семенов разделил свою роту на две группы, и обе одновременно ударили по врагам. Одна группа захватила артиллерию и минометы и повернула стволы на немцев, другая захватила командный пункт, и радиостанцию, через которую шло управление боем.

(Продолжение следует)

Připomínáme

S bolestí oznamujeme příbuzným a známým smutnou zprávu, že náš navždy opustil náš drahý manžel, otec a dědeček **Josef Klaban**, naroz. 15. 8. 1883 v Ulbárově na Volyni. Zemřel po těžké a vleklé nemoci 2. května 1950 v Horních Nezličích. Pohřben je na místním hřbitově v Soběnicích. Při této příležitosti děkujeme všem, kteří našeho drahého zesnulého doprovodili na poslední cestě jakož i dp. faráři za krásný projev. Spi sladce, náš drahý manželi, otče a dědečku, v rodné zemi, již jsi tolik miloval!

Truchlící manželka, děti a vnoučata.

Malý oznámení

Alena Milerová a Ladislav Mašek dovolují si oznámiti, že jejich sňatku bylo požehnáno v neděli dne 11. června 1950 o 12. hodině v pravoslavné církvi v Žatci.

Koupím v Žatci rodinný domek — konfiskát. Veškeré závazky přejímám. Nabídky posílejte na adresu: **Hurtová Naděžda, Chotěšov 10, p. Jesenice u Podbořan.**

U příležitosti prvního výročí smrti kladu své přítelkyni **Olince Matouškové** roz. Carmine z Poloného na Volyni, kytičku vzpomínek ke světlé její památce. Spi v pokoji duše drahá. Já na Tebe budu vždy vzpomínat. **Helča Trbušková, roz. Smídová z Olšanky.**

Ve smutek pohroužení oznamujeme přátelům a známým, že po dlouhé a těžké nemoci nás opustil náš drahý **Vladimír Vartecský**, nar. 10. listopadu 1881 v Buršovce na Volyni, okres Dubno. Zemřel dne 26. března 1950. Pohřben jest na místním hřbitově v Úštěku, okres Litoměřice. Prosíme všechny, kdož jste jej znali, věnujte mu s námi tichou vzpomínku. Kéž je ti země lehká!

Manželka, švagr, neteř a příbuzní.

S hlubokou bolestí v srdcích vzpomínáme památku našeho drahého **Stanislava Novotného**, nar. 3. 5. 1917 v Buderáži — Nový Svět — na Volyni. R. 1941 odešel do RA a více se nevrátil. Budiž mu země ruská lehkou. Všichni, kdož jste jej znali, vzpomeňte s námi.

Bratr, sestry, švagr, švagrové a známí.

Vladimír Řehák:

Sny a duši setřeste...

Sny s duši setřeste,
ať luznější jsou vesny,
ať svitem čarovným
i hvězdy přezáří,
neb ztracen pro život,
kdo duši prchá ve sny
a ruce složiv v klín
čas sněním promaří.

Sny s duši setřeste,
v nich hyne naše síla
jak obilí
v prst seto neplodnou —
a koho nádhera
jich zrádná omámila,
ten zmešká k dílu
chvilí příhodnou.

Sny s duši setřeste,
neb v příštím zamženém
cíl jejich rozletů se mihotá
a ztrácí...

Nepřízeň osudu
snem stěží zaženem,
však jistě přemůžem jí
potem svým a práci.

Volyniák — zlepšovatel

Časopis „Ocelář“ přinesl článek o zlepšovatelském hnutí v závodě Gustava Klimenta v Chomutově. Poněvadž se jedná o zlepšovací návrh, který učinil náš krajan **Jaroslav Kůrovec**, otiskujeme ho pro informaci naší krajské četnické obci.

Zlepšovatelské hnutí, jeden z úseků nových forem práce, přináší nejen zvýšení a ulehčení práce dělníků, ale přináší celku, v daném případě našemu závodu, veliké hospodářské úspory. Zlepšovatelského hnutí, jako nové formy práce, si vážíme obzvláště proto, že vychází zdola, z mas, a řad našich dělníků a techniků.

Jedním ze zlepšovacích návrhů, který představuje pro náš závod roční úsporu 4,972.096,— Kčs, je návrh s. **Jaroslava Kůrovce** na použití nehrubované kulatiny pro výrobu trubek ze speciálního materiálu pro kuličková ložiska a zmenšení předvrtání ingotů místo do hloubky 350 mm pouze na 100 mm.

Za tento vysoce úsporný zlepšovací návrh byla s. Kůrovcovi vyplacena částka 20.000 Kčs jako záloha na odměnu, jejíž výše bude stanovena po konečném zhodnocení, jež bude lze provést koncem roku podle skutečného rozsahu využití zlepšovacího návrhu.